

מכירת הש"ס

בית שמאי

פרק

שלמה עמר

יבמות קט

עין משפט
גר מצוה

מִן אֶבֶן מִיָּד מִיָּד מִיָּד מִיָּד
 יוֹסֵף בֶּן יוֹסֵף בֶּן יוֹסֵף
 עֲשֵׂה נָא עוֹשֵׂה אֲשֶׁר
 שִׁמְנוֹתָ עֲשֵׂה נָא
 יָד גַּם אֵם בֶּלֶס יָד
 עוֹשֵׂה שֶׁם עֲשֵׂה יָד
 יוֹד ד' מִיָּד מִיָּד מִיָּד
 יוֹסֵף בֶּלֶס עוֹשֵׂה
 עֲשֵׂה נָא עוֹשֵׂה שֶׁם
 שִׁמְנוֹתָ עֲשֵׂה נָא
 יָד ה' מִיָּד שֶׁם עוֹשֵׂה
 שֶׁם עֲשֵׂה יָד
 ב' ו' מִיָּד מִיָּד מִיָּד
 גִּיּוֹשֵׁן הֵלֵךְ

היה גופה גזירה ואכן ניקוס וגנזור גזירה לגזירה. פי' בקונטרס
היא גופה גזירה משום יחומה בחיי' האב ואין גזירה לר"י
ועדה רב אשי' הוא דאמר להאי טעמא ולא רבא אלא יס לפרש היא
גופה גזירה שמא יאמרו העולם ייבס גרושת אחיו לפי שהכל בקיאיין

המגרש את היתומה
ורבי אלעזר אומר
ה ונתגרשה ביתומה
י הכל אסורה ליהם:

בגירושין ואין הכן בקולין בחזרה
כדלמך רבא לעיל ולאו דוקא קאמר
גזירה לגזירה ולא שייך הכא אלא
כלומר אינה אלא איסורא דרבנן: פ"ח
ויתחקק במשפטיו (ולשון מו):

בסס גאון דאין לקדם יימותה עד
שיבואו ראייה שהיא בוגרת כדי
להתרחק מן המציאות והא דמקיש
לה רבנן נישואין כדאמר לקמן (דף
קכב:) לר"ד לומר לרבנן הגאון
דהיינו דוקא היכא שיש לחוש שלא
יהגו בה מנהג הפקר ומיחו מהבא
אין לו ראייה אלא שלא ילמוד לחלל:
אמרי

מִיָּא קְמִיה לִיבֹס אִי
לִים הָא עֲמִדָּה עֲלֵיו שְׁעָה אַחַת בְּאִסּוּר רַבָּא אִמְר
אֲלֵעֲזֹר דְּמִיתָה מִפְּלַת וּמִיּוֹ הִכֵּל בְּקִיאִין בְּגִירוּשִׁין
הָא אֲדִרְבָּה חֹרֶה כִּין דִּיתְבָּא תוּתִיָּה אִית לִיה קְלָא
דִּיה בְּאוּרְתָא וּשְׂכִיב בְּצִפְרָא רַב אִשִּׁי אִמְר הֵינִי טַעֲמָא
מִשּׁוּם יְתוּמָה בְּחִי הָאֵב וְהַחֲזִירָה הִכֵּי נְמִי מִסְּתַבְרָא
וְהַשִּׂיאָה אֲבִיה וְנִתְגַּרְשָׁה כִּיתוּמָה בְּחִי הָאֵב וְהַחֲזִירָה
לִיבֹס הָאִי מִאי לְמִימְרָא פְּשִׁימָא אֵלֹא לֹאֵה הָא קְמִיל

הַנֶּקֶד מִשּׁוּם הָאֵי שִׁמְעַם מִיֵּנָה תֵּנִיָּה כּוּוֹתִיהָ דֶּרֶךְ אִשִּׁי
 יָצוֹר בְּקִמָּנָה שֶׁהַשִּׂיָּאָה אֲבִיהָ וְנִתְגַּרְשָׁה הָרִי הִיא כִּיתוּמָה
 סוּרָה לִיבָם מִפְּנֵי שְׁגִירוּשִׁיָּה גִירוּשִׁין גְּמוּרִין וְאֵין חוֹרְתָה
 גִּירָשָׁה כִּשְׁהִיא קִמָּנָה וְהַחוּרָה כִּשְׁהִיא קִמָּנָה *אֲבָל
 הַחוּרָה כִּשְׁהִיא גְדוּלָּה אִי נִמִּי הַחוּרָה כִּשְׁהִיא קִמָּנָה
 וְלִצְלָת אוֹ מִתִּיבִמַּת מִשּׁוּם רַבִּי אֱלֶעָזָר אָמְרוּ חוֹלְצָת
 יֵהִי רַבָּא מֵרַב נַחֲמָן צִרְתָּה מֵהוּ אָמַר לִיה *הִיא גּוֹפָה
 דִּר גִּזִּירָה לְגִזִּירָה וְהָא תֵּנִיָּה מִשּׁוּם רַבִּי אֱלֶעָזָר אָמְרוּ
 אֵין וְצִרְתָּה סֻלְקָא דַּעֲתָךְ אֵלָא לֹאֹ אוֹ הִיא אוֹ צִרְתָּה
 וְתִרְצָת תִּרְיָךְ הִכִּי הִיא חוֹלְצָת צִרְתָּה אוֹ חוֹלְצָת אוֹ
 גִּי אֲחִין נְשׂוּאִין לְשֵׁתִי אֲחִיוֹת *קִמָּנוֹת וּמַת בַּעֲלָה שֶׁל
 מִשּׁוּם אֲחִיוֹת אִשָּׁה ^[3]וְכַן שְׁתֵּי חֲרָשׁוֹת גְּדוּלָּה וְקִמָּנָה מַת
 אֵין הַקִּמָּנָה מִשּׁוּם אֲחִיוֹת אִשָּׁה מַת בַּעֲלָה שֶׁל גְּדוּלָּה רַבִּי
 אֵין הַקִּמָּנָה שְׁחִמָּאן בּוֹ רַבִּין גַּמְלִיאֵל אָמַר *אִם מִיֵּאֲנָה
 עַד שֶׁתִּגְדִּיל וְתֵצֵא הִלּוּז מִשּׁוּם אֲחִיוֹת אִשָּׁה רַבִּי
 אִשְׁתּוֹ אִי לֹו עַל אִשֶּׁת אֲחִיו מוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ בְּגִטָּה
 גְּבִי' וּמִי שְׂרִי וְהִתְנִי בֵּר קִפְרָא לַעֲוֹלָם יִדְבֵּק אֲדָם
 וְקִמָּנָה דְּבָרִים יִדְבֵּק בְּשִׁלְשָׁה דְּבָרִים 'בְּחִלְצָה
 תִּתְּנֵם נִגְדִים וְיִתְרַחַק מִשְׁלֹשָׁה דְּבָרִים 'מִן הַמֵּיֶאֱוִן וּמִן
 תִּתְּנֵם מֵיֶאֱוִן דְּמִצּוּה שְׂאֵנִי; גּוֹפָא תִּנִּי בֵּר קִפְרָא לַעֲוֹלָם יִדְבֵּק
 בְּחִלְצָה כֹּאבָא שְׂאוּל דְּתֵנִיָּה *אֲבָא שְׂאוּל אָמַר הַכּוֹנֵם
 שֵׁם אִישׁוֹת לְשֵׁם דְּכֵר אֲתִר כְּאִילוּ פּוֹנֵעַ בַּעֲרוּה וְקָרִיב
 יָצוֹר בְּתִבְאָת שְׁלוֹם דְּכִתִּיב בְּקֶשׁ שְׁלוֹם וְרִדְפּוּ

וְאָמַר

שהיה מן התורה אסורה הקטנה עליו דנישואיה מדרבנן ולא אלימא
ר' מלמדין קטנה שמתאבד. ונעקרו נישואיה ויהא מייבם את הגדולה:
 ויקה כדפי' בפ' ר"ב (נפיל נה). הלכך אם מיאנה מילאנה וסתייבם גדולה
 נקום אחות אשה אבל מיתלך לגדולה לא דפסל את הקטנה עליו משום
 ה' למאן כדלמחר בגמ' יתרחק אדם מן התיאווין ומיתב גמי לא יתבא
 גרושה אלא תלא בחליה: **ג' ומי שרי**. ללמד קטנה שמתאמן:
 ערב: **כאבא שאול**. פרק החולץ הכונם וביטלו לשם נוי וכו':
 ואמר

דְּרַבִּי אֶלְעָזָר אוֹסֵר. מִפְּרָשׁ טַעֲמָא בְּנִמ': וְכֵן טַעֲמָא יְהוֹמָה.
בְּקִטְנֵיהּ שְׁהִיחֵיהּ אִמָּה וְחִמִּיהּ וְהַחֲזִירָה בֵּין בְּקִטְנֵיהּ בֵּין בְּגִדְלוּתָהּ
מִמֶּנָּה לִיבֵס כְּדֹאֲמֵר דְּמִתְרָה מִפְּלֵט וּבִשְׁעָתָה יוֹסֶה הִיא אִשְׁתִּי:
בְּקִטְנֵיהּ שְׁהִיחֵיהּ אִבִּיהּ וְנִתְרָה. בְּקִטְנֵיהּ יִקְבֹּל אִבִּיהּ (6) גִּיעֵה
כְּדֹאֲמֵר בְּפֶרֶק נֶעֱרַה שְׁתַּחֲפָתָה הֲרֹר אִוֵּר

ורבי אלעזר אומר אין
והחזירה מותרת לרב
קמנה שהשיאה אב
בחיי האב והחזירה
גמ' אמר עיפה מא
האייל ועמדה עליה
אמרו ליה רבנן לעי
לא חיבננו ורי חימא

רבי אלעזר אמר ח
ר"י אלעזר לא ידענא
היינו מעמא דרבי
מיחא מפלת אי נש
אי מיחא מפלת הא
נשואין הראשונים כ
לעולם פשיטא לרב
ואני הרל בהאי רב

באורסה ושביב כלפרא דלא חזו
אינשי בחורסה ואמרי זה מייבס
גרסת אחי: **מי לא עסקין**. מי
ליכא לאוקומי נמי מחנ' בכרי
דומינן דהו הכי: **גדור הנך**. כל
דחורין גזר משום יתומה בחיי האב
דאמרי' במחנ' דלאחר חורסה הרי
היא כגרסה: **פשיטא**. דהואיל ואין
לכריה קרות בה והוא קטנה אין
חורסה חורה וברי' היא כגרסה אלא
לכרי תמיא מחנ' לאשמועינן
דמשמח דמחייאת פסוק הא: **בד"א**.

דחמים מודים כשגירסה כשהיא קטנה וקבל אביה גיטה והחזירה כשהיא קטנה דאין כח לא לאביה ולא לה לקדשה ומת כשהיא קטנה דלא בעלה משגדלה דהאי ביאה משגדלה קידושין: וגדלה אללו. אמר' סהם ביאה ראשונה משגדלה קידושין הן: מסוס ר' אלעזר אמר כו'. ומדקמי גמלי ומומים חכמים לרבי אלעזר

ביתומה בחיי האב אלמא ח"י"י בזה
רבי אלעזר דטעמא דבאחרניתיא
משום הא: זרעה. דמחורת גדולה
לר"א מהו: היא גופא גיירה. משום
יתומה בחיי האב: גיירה לגיירה.
זרעה אקו היא: היא חוללם. אם
בא יבם להזקק לה חוללם ופטרק
זרעה ולא מתיבמת אכל אם זקק
זרעה וכן חוללם אכל מתיבמת.

והיא נפטרת : **מתני'** **פלא** **משום** **ל** **בעיני** **להיות** **הורד** **ל** **אמות** **אשה** . **ופטורה** **מחליה** **ומיבוס :** **מת בעלה** **של גדולה** . **ונפלה** **לפני** **בעל** **הקטנה** **זיקתה** **של גדול** **לאפקועי** **זיקה** **דאורייתא** **והיא** **לה** **אחות** **זקוקתו** **ומה** **יעשו** **דבי** **אליעזר** **ר"ג** **אומר** . **אין** **זיקתה** **אזכרת** **אם** **זו** **דר"ג** **סוכר** **אין** **זיקה** **כלומר** **לא** **אלי** **ואם** **לא** **תמחין** **קטנה** **אלו** **עד** **שחגדיל** **ויהיו** **נישואים** **בגמירי** **ותא** **הלל** **אחות** **חלטה :** **אי** **לו** . **אי** **לו :** **מוציא** **אם** **אשמו** **בבט** . **ואין** **מלמדין** **אין** **תוהיה** **דקבבר** **י** **זיקה** **אלא** **תא** **בבט** **חו** **לא** **תתייבס** **משום** **אחיו** **ידבק** **אדם** **כו** . **מפרש** **טעמא** **דטלהו** **לקמן :** **מן** **ערכון** . **שלא**

לעיל ב.ח. מא.

הנהגות ה'ב"ח
(ח) רש"י ד"ה קטנה
וכו' וקבל אחיה גיטתו .
ג"כ ומה שקשה על זה
דדרי כהן פירש"י דהיינו
בקיבל אחיה וכמאנה האב
וכא' פירש"י היכא דניסח
שוב חין להאב זכות כה
אף לקבל את גיטתו ע"י
מכרסו . פארווי
(ב) בא"ד ומשקיבל את
גיטתו פרי טוב ופחותה :

הגהות הנר"א
(א) במשנה הלז. נמחק
(וכן ליחא במשניות
ובירושלמי): [ב] שם וכן
שתי חרשות. נמחק
(דכולי דינייכו קתי
לקמן בפרק חרש וכלן לא
מזיז להכי מש"ס לא
פני בסיפא ג"כ ספקה
ומשנה):

וְלַעֲמִיל כֹּהֵן וְשִׁינִי

רלפיל יא:

[ציל יתומות קטנות וכ"א
במשנה שבמשניות]

(פ"ל אלע:ר)

למעיל ית. עט: נדה ח.
למעיל רות.

[לעפיל ג.] ודף לס:

גליון הש"ס
דש"י ד"ס קקס: שביעה
וכו' וקגל חניס
גיסס וכו' . ע' קדושין
מג ע"ב ברש"י ד"ס סיא
ואחיס ונסכדכדי סט
ע"א ברש"י ד"ס קגלס .
וע' קדושין דף י' ע"א
מכ"ס וקגל וסמ מג ע"ב
מוד"ס חמ הכס :

